

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

30 Vtrum arcus cælestis sit signum non futuri diluuij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

ficio est hoc commune, quod pertinet ad laudem Dei, & ad suffragium fidelium, sed distinguit vnū officium ab alio secundum diuersitatem temporū & locorum. Rationabiliter enim institutum est, vt diuersimode Deus laudetur secundum congruentiam temporum & locorū, & ideo sicut in officiis diuinis exoluendis obseruanda est congruitas loci, ita etiam congruitas temporis, quæ quidem obseruari nō potest, si oporteret iniungere omittenti, q̄ horas diceret quas omisit. Forte enim in Completorio diceret officium dominicæ passionis, qđ esset absurdum, & ideo d non uidetur esse iniūgendum ei q̄ omisit dicere diuinum officium, q̄ horas easdem repetat, sed aliquid ad diuinam laudem pertinens, puta, ut dicat septem psalmos, vel vnū psalteriū, vel aliquid amplius s̄m quantitatem delicti.

Ad illud uero quod in contrarium obiicitur, dicendū, q̄ tempore debito officii prætereunte, iam est impotens ad soluendum debitum, & ideo quia hoc non potest facere, iniungenda est ei alia p̄nitentia.

QVÆSTIO XIII.

DEINDE quæsitum est de creatura pure corporali.

¶ Et circa hoc quæsta sunt duo.

¶ Primo, De arcu nubium qui dicitur iris, utrum sit signum diluuii non futuri.

¶ Secundo, Vtrum possit demonstratiue p̄bati, q̄ mundus non sit æternus.

ARTICVLVS XXX.

Vtrum arcus cælestis sit signum non futuri diluuij.

Circa primum sic procedebatur. Vt quod arcus nubium non sit signum diluuij non futuri. Illud enim quod fit ex necessitate nature, non uñ esse institutum ad aliud significandum: sed arcus nubium prouenit ex necessitate nature propter oppositionem solis ad nubem rotidam. ergo non uidetur esse significatiuum diluuij non futuri.

¶ Præter. Huiusmodi apparitiones aeris, sicut iris, & halo. i. circulus continens solem & lunam, & alia huiusmodi, causantur præcipue ex vaporibus humidis in aere existentibus, ex quibus sequuntur pluuia, quæ diluuium faciunt. ergo apparitio iridis magis est signum diluuii futuri, quam diluuij nō futuri.

¶ Præter. Si est signum diluuij non futuri, aut est signum diluuij nunquam futuri, aut est signū diluuij non futuri usque ad aliquod tempus. Si autem est signum diluuij nunquam futuri, non oportuisset quod apparuisset nisi semel. Si autem diluuij non futuri usque ad aliquod tempus, oporteret tempus esse determinatum, quod quidem determinari nō potest nec auctoritate scripturæ, nec ratione humana, ergo frustra huiusmodi signum datur.

SED CONTRA est, quod dicitur Gen. 8. Arcum meum ponam in nubibus, & erit signum fœderis inter me & inter terram, & postea subditur. Et non erunt ultra aquæ diluuii ad delendum uniuersam carnem.

RESPON. Dicendum, q̄ in his quæ in ueteri testamento dicuntur, primo quidem obseruanda est ueritas literalis: sed quia uetus testamentum est figura noui, plerumque in ueteri testō sic aliqua proponuntur, ut ipse modus loquēdi aliquid figurate de-

signet. Dicendum est ergo, q̄ quia cause rerum multos latent, effectus autem sunt manifestiores, proponuntur effectus in designatione causarum. Est autem considerandum, quod pluuiarum causa efficiens quidem est sol, materialis uero uapor humidus eleuatus ex terra & aquis per uirtutē solis: hæc autem duo in triplici dispositione se possunt habere. Quandoque enim calor solis omnino superuenit uapores & extircat eos, & tunc pluuie sequi non possunt: unde in Aegypto, & in terris multum calidis non sunt pluuia, in æstate etiam propter propinquitatem solis sunt pluuia rariore, in hyeme uero frequentiores. Quandoque uero contrario, uirtus solis ad hoc usque ualeat, quod uapores multiplicat, sed tamen non potest eos desiccare, & tunc superabundant pluuia, & est ratio diluuii aquam. Quandoque uero medio modo se habet, ut. i. uirtus solis non solum operetur ad eleuationē uaporum, sed etiam habet uictoriam super eos, ut nō rari multiplicentur quod diluuium inducere possint: neque etiam uapores oīno desiccantur ut pluuia non sequat, & ex hac media dispositione, vel comparatione solis ad uapores causatur iris, quæ non apparet uaporibus omnino desiccatis, neque etiam eis omnino in aere superabundantibus, & iō iris est signum diluuii non futuri, in quantum procedit ex tali causa, quæ repugnat diluuiio. Ideo autem scriptura tali modo loquendi uicitur, quia per iridem significatur Christus, per quem protegitur a spiritali diluuiio.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod iris procedit naturaliter ex talibus causis, quæ repugnant diluuiio, & ideo conuenienter iris dicitur esse signum diluuii non futuri.

AD SECUNDUM Dicendum, quod iris potest significare pluuias, sed non superabundantes usque ad hoc, quod faciant diluuium.

AD TERTIUM Dicendum, quod iris semel apparsit significat quod tandiu nō erit diluuium, quamdiu sol & uapores in eadem dispositione consistunt, & ideo non est superfluum quod frequenter apparet.

ARTICVLVS XXXI.

Vtrum mundum non esse æternum possit demonstrari.

AD SECUNDUM sic proceditur. Videtur quod mundus esse æternus. Si enim mundus esset æternus, non posset cōputari numerus annorum ab initio mundi: hic autem numerus ascribitur p̄schali cæreo. sic ergo non posset p̄schalis cæreo in ecclesia b̄ndicere. ¶ Præter. Epacta computatur secundum excessum annorum lunarium super annos solares: sed talis excessus computari non posset, si mundus esset æternus. ergo mundus non est æternus. ergo demonstrari potest quod mundus non sit æternus.

SED CONTRA. Id quod est fidei, demonstrari non potest, quia fides est non apparentium, ut dicitur ad Hebr. 11. sed mundum ex quodā principio temporis esse creatum, est fidei articulus: unde & propheticè a Moysē dictum est. In principio creauit Deus cælum & terram, ut Gre. dicit in 1. Hom. Ege. ergo mundum non esse æternum non potest demonstratiue probari.

RESPON. Dicendum, quod ea quæ simpliciter uoluntati diuinæ subsistunt, demonstratiue probari non possunt, q̄ aut dicitur ad Cor. 2. Quæ sunt Dei, nemo nouit nisi spiritus Dei. Creatio autem mundi non

9. 24.

9. p. 4. 1. 2. 9. ad 2.